

Warszawa, 30-05-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.510.13.2022.PKR

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

w dniu 13 maja 2022 r. w Dzienniku Ustaw opublikowano rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (poz. 1025). Rozporządzeniem tym zmieniono panujący w kraju „stan epidemii” na „stan zagrożenia epidemicznego”. Rozporządzenie weszło w życie w dniu 16 maja 2022 r. Natomiast rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego z dnia 25 marca 2022 r. (Dz. U. poz. 679) zniesiono większość obostrzeń sanitarnych, w tym konieczność zakrywania ust i nosa w przestrzeni publicznej.

Pomimo wprowadzonych ww. rozporządzeniami zmian, przepisy dotyczące funkcjonowania sądów powszechnych i administracyjnych wprowadzonych na czas epidemii Covid-19 nie zostały uchylone. Obowiązujące art. 15z¹ oraz art. 15z⁴

ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.) nadal przewidują liczne ograniczenia dla stron postępowań sądowych. Przepisy te ograniczają jawność postępowań, przyznają także przewodniczącym możliwość zarządzenia przeprowadzania postępowania niejawnego, gdy nie można przeprowadzić posiedzenia zdalnego, a przeprowadzenie rozprawy lub posiedzenia jawnego nie jest konieczne. Dodatkowo w sądach powszechnych pozostawiono możliwość rozpoznawania spraw w pierwszej i drugiej instancji w składzie jednego sędziego. Zgodnie z brzmieniem art. 15zsz¹ oraz art. 15zsz⁴ ustawy z dnia 2 marca 2020r. przepisy te stosuje się w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich.

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi od obywateli, którzy wskazują, że pomimo pierwotnie wyznaczonej rozprawy zdalnej, sąd administracyjny odstąpił od jej przeprowadzenia i skierował sprawę do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym. Strona nie miała możliwości zaskarżenia tego zarządzenia i wskazała, że naruszono jej prawa procesowe. W innej sprawie rozpoznawanej przez sąd administracyjny wezwano stronę do stawiennictwa w sądzie, mimo, iż rozprawa odbywała się w formie zdalnej, a strona znajdowała się w innej sali niż skład orzekający. Nadto, jeden ze Skarżących zwrócił się do Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o udostępnienie informacji publicznej, ile rozpraw zostało odwołanych z uwagi na kwarantannę lub izolację w związku z Covid-19. Z informacji udostępnionych przez Ministerstwo Sprawiedliwości wynika, że w okresie od 1 marca 2020 r. do 14 stycznia 2021 r. na 3.254.155 spraw wyznaczonych przez sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe z powodu izolacji lub kwarantanny (po stronie sądu) odwołano 316.297 spraw, a więc niecałe 10 %.

Rzecznik Praw Obywatelskich pragnie zauważyć, że stan epidemii wymagał zmian w dotychczasowym funkcjonowaniu wielu instytucji publicznych, wprowadzania ograniczeń, celem ochrony życia i zdrowia obywateli. Jednakże stan epidemii już nie

obowiązuje. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 marca 2022 r. zniesiono większość dotychczasowych ograniczeń. Wydaje się zatem, że niezasadne jest dalsze pozostawienie dotychczasowych ograniczeń związanych z funkcjonowaniem sądów powszechnych i administracyjnych i należy zweryfikować, czy wprowadzone rozwiązania są nadal konieczne z uwagi na potrzebę ochrony zdrowia. Nadto, utrzymywanie ich jeszcze przez rok od zniesienia obostrzeń pandemicznych jest wątpliwe w świetle art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie przedstawionych uwag i podjęcie odpowiednich działań legislacyjnych. Proszę o poinformowanie mnie o podjętych w sprawie działaniach.

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan Adam Niedzielski
Minister Zdrowia
ePUAP